

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

POSTĘPOWANIE KARNE - ĆWICZENIA

- * **mgr Marta Pratkowiecka, Katedra Postępowania Karnego**
- * **marta.pratkowiecka@uwr.edu.pl**
- * **konsultacje: środa, godz. 09:30 - 11:30, sala 516 A**
- * w każdej sprawie zachęcam do kontaktu mailowego; obecność na konsultacjach również warto zapowiedzieć e-mailem

PODRĘCZNIKI I MATERIAŁY

- * podręcznik pod red. prof. Jerzego Skorupki → J. Skorupka (red. naukowa), *Proces karny*, Wolters Kluwer 2017
- * K. Boratyńska, Ł. Chojniak, W. Jasiński, *Postępowanie karne*, CH Beck 2018
- * S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny. Zarys systemu*, Wolters Kluwer 2018
- * D. Świecki (red. naukowa), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I i II*, Wolters Kluwer 2018
- * J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, C.H. Beck 2018 (komentarz dostępny w bazie Legalis)

PODRĘCZNIKI I MATERIAŁY

- * *System Prawa Karnego Procesowego* (wydanie wielotomowe, różni autorzy i redaktorzy)
- * prezentacje udostępniane na stronie wydziałowej w materiałach dydaktycznych
- * artykuły i fragmenty książek (do przeczytania na kolejne zajęcia, dostępne w punkcie ksero w piwnicy budynku A - „ksero u Jacka” w teczce przedmiotu)
- * kazusy, orzecznictwo podane na zajęciach
- * zagadnienia egzaminacyjne

KOLOKWIUM + OPRACOWANIE ZAGADNIENÍ

- * kolokwium: 23 stycznia 2019 roku (data może ulec zmianie)
- * kolokwium w formie pisemnej, trzy pytania opisowe + jedno pytanie definicyjne; jedno z pytań będzie dotyczyło treści materiałów dodatkowych dostępnych w punkcie ksero „u Jacka”

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

- * uchwalony w dniu 6 czerwca 1997 r., wszedł w życie w dniu 1 września 1998 r.

UWAGA!!!

- * **27 września 2013 r. i 20 lutego 2015 r.** → uchwalono ustawy nowelizujące Kodeks postępowania karnego („wielka” nowelizacja k.p.k., „nowelizacja lipcowa”), które **weszły w życie w dniu 1 lipca 2015 r.**
- * **ale!** **ustawa z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw** weszła w życie **w dniu 15 kwietnia 2016 r.** i w znacznej mierze jest to powrót do rozwiązań prawnych istniejących przed 1 lipca 2015 r. (swoiste cofnięcie „wielkiej” nowelizacji)
- * **kolejne zmiany**, m.in. ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta; ustawa z dnia 27 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny i niektórych innych ustaw

PROCES KARNY

- * Postępowanie karne jest **obligatoryjną formą stwierdzenia winy określonej osoby z powodu popełnionego przestępstwa**. Realizacja prawa karnego może nastąpić tylko po przeprowadzeniu procesu karnego, co oznacza, że ustalenie popełnienia przestępstwa i jego sprawcy oraz wymierzenie kary może nastąpić jedynie w sposób przewidziany w procesie karnym.

PROCES KARNY

- * zespół prawnie uregulowanych czynności, których **celem** jest **wykrycie** przestępstwa i jego sprawcy, **osądzenie** go za to przestępstwo i ewentualne **wykonanie** kary, środków karnych oraz środków zabezpieczających (prof. Stanisław Waltoś)
- * prawnie uregulowana działalność zmierzająca do **realizacji prawa karnego materialnego** (prof. Tomasz Grzegorzczak, prof. Janusz Tylman)

PRZEDMIOT PROCESU KARNEGO

- * **przedmiotem procesu** jest kwestia **odpowiedzialności karnej** oskarżonego za zarzucane mu przestępstwo
- * odpowiedzialnością karną jest tutaj powinność poniesienia przez konkretną osobę konsekwencji określonych w prawie karnym za konkretne przestępstwo

PRZEDMIOT PROCESU KARNEGO

- * Odpowiedzialność karna opiera się na dwóch podstawach: **faktycznej i normatywnej**
 - **podstawą faktyczną** jest czyn zarzucany oskarżonemu, który w sytuacji udowodnienia jego popełnienia przypisuje się oskarżonemu w wyroku
 - zasadą jest, że między czynem zarzucanym, a więc tym umieszczonym w akcie oskarżenia, a czynem przypisanym, czyli tym, za który oskarżony zostaje skazany, powinna zachodzić **tożsamość**; oznacza to, że podstawy faktycznej nie można w sposób istotny zmieniać w toku postępowania karnego (**zasada niezmienności przedmiotu procesu**)
 - **podstawa normatywna** to kwalfikacja prawna czynu zarzucanego oskarżonemu; w odróżnieniu od podstawy faktycznej może ona zmieniać się w toku postępowania

PRZEDMIOT PROCESU KARNEGO

- * Przedmiot procesu **nie powinien ulegać zmianom** w czasie trwania procesu, co określa się mianem **niezmienności przedmiotu procesu**. W postępowaniu przygotowawczym wymieniona dyrektywa ma jednak charakter względny, gdyż w razie potrzeby zarzucenia podejrzanemu popełnienia innego przestępstwa lub czynu w zmienionej w istotny sposób postaci, wydaje się nowe postanowienie o przedstawieniu zarzutów (art. 314 k.p.k.).
- * W postępowaniu głównym kwestia odpowiedzialności karnej oskarżonego jest powiązana jedynie z czynem zarzuconym mu w akcie oskarżenia. Niemniej, jeżeli na podstawie okoliczności, które wyszły na jaw w toku rozprawy, oskarżyciel zarzucił oskarżonemu inny czyn oprócz objętego aktem oskarżenia, sąd może za zgodą oskarżonego rozpoznać nowe oskarżenie na tej samej rozprawie (art. 398 § 1 k.p.k.). Przedmiot procesu powinien być także **niepodzielny**. Oznacza to, że **niedopuszczalne jest orzekanie o fragmentach tego samego przedmiotu w różnych procesach**. Wymieniona dyrektywa doznaje jednak ograniczenia, jeżeli zachodzą okoliczności utrudniające rozpoznanie sprawy, co do tego samego przedmiotu. W takim wypadku możliwe jest wyłączenie i odrębne rozpoznanie sprawy poszczególnych osób lub o poszczególne czyny (art. 34 § 3 k.p.k.).

W postępowaniu przygotowawczym kwalifikacja prawna czynu pojawia się na piśmie po raz pierwszy w postanowieniu o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia (art. 303 i 325a § 2).

W kolejnym postanowieniu, otwierającym następny etap postępowania przygotowawczego, czyli w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów (art. 313 § 1–4 i art. 325g § 1) lub w opisie zarzutu w protokole przesłuchania podejrzanego podczas dochodzenia (art. 325g § 2), nie trzeba powtarzać tej samej kwalifikacji co w poprzednim. Może się w nim znaleźć zupełnie inna, byle była adekwatna do opisu czynu i byle ten opis czynu miał pokrycie w dowodach.

Możliwość dalszej zmiany kwalifikacji (zarówno następczej, jak i samoistnej) normuje art. 314, w myśl którego, jeżeli okaże się, że czyn zarzucany należy zakwalifikować z surowszego przepisu, wydaje się nowe stosowne postanowienie o przedstawieniu zarzutów i niezwłocznie ogłasza się je podejrzanemu oraz przesłuchuje się go. Podobnie należy postąpić w dochodzeniu, odpowiednio modyfikując zarzut w ponownym przesłuchaniu podejrzanego (art. 314 w zw. z art. 325h). Zmiana kwalifikacji na równorzędną i łagodniejszą nie wymaga więc wydania nowego postanowienia o przedstawieniu zarzutów.

W postępowaniu sądowym obowiązuje ostrzejsza reguła.

Stosownie do art. 399 § 1, jeżeli w toku rozprawy okaże się, że – nie wychodząc poza granice oskarżenia – można czyn zakwalifikować według innego przepisu prawnego, sąd uprzedza o tym obecne na rozprawie strony.

W odróżnieniu więc od postępowania przygotowawczego uprzedza się nie tylko oskarżonego, ale wszystkie strony o możliwej zmianie kwalifikacji, i to nie tylko na niekorzystną, ale na każdą inną, bez względu na to, czy zmiana ta ma znaczenie dla interesów stron.

CELE PROCESU KARNEGO - ART. 2 § 1 KPK

§ 1. Przepisy niniejszego kodeksu mają na celu takie ukształtowanie postępowania karnego, aby:

- 1) **sprawca** przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a **osoba niewinna** nie poniosła tej odpowiedzialności,
- 2) przez trafne zastosowanie środków przewidzianych w prawie karnym oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstwa osiągnięte zostały zadania postępowania karnego nie tylko **w zwalczaniu przestępstw**, lecz również w **zapobieganiu** im oraz w **umacnianiu** poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego,
- 3) zostały uwzględnione **prawnie chronione interesy pokrzywdzonego** przy jednoczesnym poszanowaniu jego godności,
- 4) rozstrzygnięcie sprawy nastąpiło **w rozsądnym terminie**.

WAŻNE!!!

Proszę zwrócić uwagę na brzmienie **art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k. przed nowelizacją lipcową** (przed 1 lipca 2015 r.) oraz na treść tego przepisu **po kolejnej nowelizacji, która weszła w życie w dniu 15 kwietnia 2016 r.**

CELE PROCESU KARNEGO - ART. 2 § 1 K.P.K.

- * Przepis art. 2 k.p.k. określa **cele procesu karnego** (§ 1) oraz **zasadę prawdy materialnej** (§ 2).

CELE PROCESU KARNEGO - ART. 2 § 1 KPK

- * art. 2 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. - **dyrektywa trafnej represji karnej**
- * art. 2 § 1 pkt 2 k.p.k. - **prewencja ogólna i szczególna**
- * art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k. - **dyrektywa ochrony interesu i godności pokrzywdzonego**
- * art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k. - **dyrektywa rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie**

CELE PROCESU KARNEGO - ART. 2 § 1 K.P.K.

!!!

prof. Marian Cieślak - dyrektywa trafnej reakcji karnej

- * Dyrektywa trafnej reakcji prawnej (trafnej represji, trafnego orzekania) wyrażona została w art. 2 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.
- * Przyjmuje się, że wynikają z niej **następujące postulaty**:
 - 1) nikt niewinny nie poniesie odpowiedzialności;
 - 2) nikt winny nie powinien ponieść odpowiedzialności większej, niż na to zasłużył;
 - 3) nikt winny nie powinien ujść odpowiedzialności;
 - 4) nikt winny nie powinien ponieść odpowiedzialności mniejszej niż na to zasłużył

CELE PROCESU KARNEGO - S. WALTOŚ

1. Osiągnięcie stanu **sprawiedliwości prawnomaterialnej**, czyli doprowadzenie do słusznego zastosowania normy prawa karnego materialnego.
2. Osiągnięcie stanu **sprawiedliwości proceduralnej**. Sprawiedliwość w tym znaczeniu to sytuacja, w której osoba, przeciwko której lub na rzecz której proces się toczy, nabiera przekonania, że organy procesowe zrobiły wszystko, aby prawu stało się zadość, postępując w stosunku do niej zgodnie z prawem, sumiennie i z najlepszą wolą. W literaturze przedmiotu pojęcie sprawiedliwości proceduralnej łączy się z zasadą uczciwego (rzetelnego) procesu.

CELE PROCESU KARNEGO

- * *„Zadaniem procesu karnego jest nie tylko implementacja norm prawa karnego materialnego. Równorzędnym zadaniem jest także zorganizowanie postępowania karnego (...), aby toczyło się ono rzetelnie i uczciwie w stosunku do stron, względnie innych uczestników. (...) **Oba cele procesu karnego, a mianowicie sprawiedliwość karnomaterialna i sprawiedliwość proceduralna są zatem komplementarne.**” (prof. dr hab Jerzy Skorupka)*

CELE PROCESU KARNEGO

- dodatkowa lektura: J. Skorupka, *O sprawiedliwości procesu karnego*, Warszawa 2013

STADIA PROCESU

1. postępowanie **przygotowawcze**

- śledztwo
- dochodzenie

2. postępowanie **główne** (przed sądem I instancji)

3. postępowanie **odwoławcze** (przed sądem II instancji)

4. postępowanie **wykonawcze** (uregulowane w Kodeksie karnym wykonawczym)

postępowanie główne + postępowanie odwoławcze = postępowanie **jurysdykcyjne**

POSTĘPOWANIE PRZYGETOWAWCZE

śledztwo	dochodzenie
- sprawy o większym ciężarze gatunkowym	- sprawy o mniejszym ciężarze gatunkowym
- zwiększony formalizm	- mniejszy formalizm
- prowadzone co do zasady przez prokuratora	- prowadzone co do zasady przez Policję pod nadzorem prokuratora

POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE

- * prowadzone przez Policję (lub inne organy ścigania) lub prokuratora
- * **strony: podejrzany i pokrzywdzony**
- * **prokurator - *dominus litis* postępowania przygotowawczego**

POSTĘPOWANIE JURYSDYKCYJNE

- * prowadzone przez **sąd**
- * **strony: oskarżyciel** (publiczny, posiłkowy, subsydiarny, prywatny) i **oskarżony**

TRYBY ŚCIGANIA

- * przestępstwa **ścigane z oskarżenia publicznego**
 - przestępstwa ścigane **z urzędu**
 - przestępstwa ścigane **na wniosek**
 - przestępstwa **bezwzględnie wnioskowe**
 - przestępstwa **względnie wnioskowe**
- * przestępstwa **ścigane z oskarżenia prywatnego**

PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO

Przestępstwa ścigane z urzędu

- znakomita większość spraw karnych jest inicjowana w tym trybie
- prawo nakazuje odpowiednim organom państwowym, aby niezależnie od źródła informacji dającej podstawę do podejrzenia, że mogło mieć miejsce zachowanie przestępne, i bez oczekiwania na reakcję podmiotu dotkniętego takim zachowaniem, podjęły czynności zmierzające do realizacji ścigania karnego
- przestępstwa ścigane **niezależnie od woli pokrzywdzonego** (**interes społeczny** w ich ściganiu)

PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO

Przestępstwa ścigane na wniosek (art. 12 k.p.k.)

- w sprawach o przestępstwa ścigane na wniosek postępowanie **z chwilą złożenia wniosku toczy się z urzędu**, czyli jest publicznoskargowe
- przestępstwa **bezwzględnie wnioskowe** - ścigane dopiero **po złożeniu wniosku przez pokrzywdzonego**, niezależnie od relacji łączącej pokrzywdzonego z podejrzanym (np. art. 190 k.k. - groźba karalna, art. 192 k.k. - zabieg leczniczy bez zgody pacjenta)
- przestępstwa **względnie wnioskowe** - wniosek jest wymagany z powodu osobistego stosunku łączącego sprawcę z pokrzywdzonym (np. art. 278 § 4 k.k. - kradzież na szkodę osoby najbliższej, art. 279 § 2 k.k. - kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej)

WNIOSEK O ŚCIGANIE (ART. 12 KPK)

Wniosek o ściganie przestępstwa stanowi **wyraz woli uprawnionego podmiotu** i wywiera skutki prawne niezwłocznie po jego złożeniu (wyrok SA w Krakowie z 14.7.2005 r., II AKA 140/05). Wniosek powinien stanowić **jednoznaczny wyraz woli ścigania** (wyrok SA w Katowicach z 4.2.2010 r., II AKA 406/09). Wniosek nie musi zawierać imiennego wskazania sprawców.

Ustawa karnoprocesowa nie określa formy w jakiej pokrzywdzony ma wyrazić wolę ścigania, to jest złożyć wniosek, o którym mowa w art. 12 § 1 k.p.k. W związku z tym należy przyjąć, że znajduje zastosowanie art. 116 k.p.k., według którego wnioski i inne oświadczenia mogą być składane **na piśmie albo ustnie do protokołu**. Istotne jest, aby z takiego dokumentu procesowego **w sposób wyraźny wynikało żądanie pokrzywdzonego przestępstwem ścigania sprawcy** (postanowienie SN z 16.3.2011 r., IV KK 426/10).

WNIOSEK O ŚCIGANIE (ART. 12 KPK)

ZASADA NIEPODZIELNOŚCI WNIOSKU

Zasada niepodzielności wniosku wyrażona została w § 2 art. 12 k.p.k. Zgodnie z tą zasadą, wniosek o ściganie wywołuje skutki nie tylko w odniesieniu do osoby, której dotyczy, ale także w odniesieniu do osób, których czyny pozostają w ścisłym związku z czynem osoby wskazanej we wniosku. Należy przyjąć, że ścisły związek pomiędzy przestępstwem osoby wskazanej we wniosku i przestępstwem innych osób zachodzi wówczas, gdy są oni współsprawcami, podżegaczami, pomocnikami, a także wówczas, gdy przestępstwa ich są w taki sposób powiązane, że niezbędne jest łączne wyrokowanie w stosunku do tych osób.

Stosownie do art. 12 § 2 zdanie 2 k.p.k., zasada niepodzielności wniosku nie dotyczy osoby najbliższej. Jeśli zaś po złożeniu wniosku co do jednej osoby okaże się, że pomiędzy czynem tej osoby, a czynem osoby najbliższej dla składającego wniosek zachodzi ścisły związek w rozumieniu § 2 art. 12 k.p.k., osoba najbliższa nie może być objęta postępowaniem, chyba że zostanie w stosunku do niej złożony odrębny wniosek o ściganie.

WNIOSEK O ŚCIGANIE (ART. 12 KPK)

art. 12 § 3 k.p.k.: *Wniosek może być cofnięty w postępowaniu przygotowawczym za zgodą prokuratora, a w postępowaniu sądowym za zgodą sądu - do rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. Ponowne złożenie wniosku jest niedopuszczalne.*

Cofnięcie wniosku jest definitywne i wymaga:

- zgody prokuratora lub sądu
- zachowania terminu - do rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej

PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PRYWATNEGO

- * Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego jest **wszczynane i popierane przez samego pokrzywdzonego** będącego „kreatorem” tego postępowania.
- * *„W konkretnych przypadkach wstępna ocena danego czynu zależy i musi zależeć od tej osoby [pokrzywdzonego], zdecydowanie niewskazane byłoby uszcześliwianie na siłę w sytuacjach, gdy pokrzywdzony nie jest zainteresowany ściganiem albo zgoła nie dopatruje się jakiegokolwiek przestępstwa i własnego pokrzywdzenia.”* (dr hab. Andrzej Świątłowski, prof. UJ)

PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PRYWATNEGO

Przedmiotem postępowania prywatnoskargowego są czyny zabronione, które godzą **bezpośrednio w interes indywidualny**, a tylko pośrednio w interes publiczny. **Kodeks karny** zalicza do nich następujące przestępstwa:

- umyślne albo nieumyślne spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia innej osoby trwającego nie dłużej niż 7 dni (art. 157 § 2 i 3 k.k.)
- zniesławienie (art. 212 k.k.)
- znieważenie (art. 216 k.k.)
- naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.)

Głównym impulsem postępowania z oskarżenia prywatnego jest **wniesiony przez pokrzywdzonego prywatny akt oskarżenia** (nie mylić z subsydiarnym aktem oskarżenia!).

Odrębna procedura - art. 485 do 499 k.p.k.!

TRYBY POSTĘPOWANIA

- * postępowanie **zwyczajne** - przebieg procesu zmierzający do rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego, uznany za typowy w danym systemie procesu
- * postępowania **szczególne** - modyfikacja postępowania zwyczajnego w zakresie formalizmu procesowego; postępowania szczególne różnią się od postępowania zwyczajnego w sposób określony przez ustawodawcę
 - postępowanie nakazowe (art. 500 - 507 k.p.k.)
 - postępowanie przyspieszone (art. 517a - 517j k.p.k.)
 - postępowanie prywatnoskargowe (art. 485 - 499 k.p.k.)

USTAWA - PRAWO O USTROJÓW SĄDÓW POWSZECHNYCH

* Art. 1

§ 1. Sądami powszechnymi są sądy **rejonowe**, sądy **okręgowe** oraz sądy **apelacyjne**.

§ 2. Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie **nienależącym do sądów administracyjnych, sądów wojskowych oraz Sądu Najwyższego**.

§ 3. Sądy powszechne wykonują również inne zadania z zakresu ochrony prawnej, powierzone w drodze ustaw lub przez wiążące Rzeczpospolitą Polską prawo międzynarodowe lub prawo stanowione przez organizację międzynarodową, jeżeli z wiążącej Rzeczpospolitą Polską umowy ją konstytuującej wynika, że jest ono stosowane bezpośrednio.

§ 4. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa o sądach bez bliższego ich określenia, rozumie się przez to sądy powszechne.

USTAWA - PRAWO O USTROJU SĄDÓW POWSZECHNYCH

- * Sprawowanie wymiaru sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej powierzone zostało zgodnie z art. 175 ust. 1 Konstytucji RP czterem kategoriom sądów: **Sądowi Najwyższemu, sądom powszechnym, sądom administracyjnym oraz sądom wojskowym.** Kolejny przepis Konstytucji RP odsyła w zakresie ustroju i właściwości sądów do regulacji ustawowych (art. 176 ust. 2 Konstytucji RP). Systematyka określona w § 1 art. 1 ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych przewiduje **trójstopniową strukturę sądów powszechnych, tj. sąd rejonowe, sądy okręgowe oraz sądy apelacyjne.** Wyliczenie to ma charakter wyczerpujący i niedopuszczalne jest tworzenie innych sądów powszechnych.

USTAWA - PRAWO O USTROJU SĄDÓW POWSZECHNYCH

art. 10 - sądy rejonowe, okręgowe, apelacyjne - dla jakich **obszarów** są tworzone?

art. 12, art. 16, art. 18 - jakie **wydziały** są tworzone **obligatoryjnie** w poszczególnych sądach?

art. 19 - **kto i w jakiej formie** tworzy i znosi wydziały?

KONSTYTUCJA RP

Art. 173. Sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz.

Art. 174. Sądy i Trybunały wydają wyroki w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

KONSTYTUCJA RP

Art. 175

1. Wymiar sprawiedliwości w Rzeczypospolitej Polskiej sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe.
2. Sąd wyjątkowy lub tryb doraźny może być ustanowiony tylko na czas wojny.

Art. 176

1. Postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne.
2. Ustrój i właściwość sądów oraz postępowanie przed sądami określają ustawy.

Art. 177

Sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach, z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych dla właściwości innych sądów.

KONSTYTUCJA RP

Art. 178

1. Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawiśli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.
2. Sędziom zapewnia się warunki pracy i wynagrodzenie odpowiadające godności urzędu oraz zakresowi ich obowiązków.
3. Sędzia nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów i niezawisłości sędziów.

Art. 179

Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na czas nieoznaczony.

USTAWA - PRAWO O PROKURATURZE

Art. 1

§ 1. Prokuraturę stanowią Prokurator Generalny, Prokurator Krajowy, pozostali zastępcy Prokuratora Generalnego oraz prokuratorzy powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury i prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanego dalej „Instytutem Pamięci Narodowej”.

§ 2. Prokurator Generalny jest naczelnym organem prokuratury. Urząd Prokuratora Generalnego sprawuje Minister Sprawiedliwości. Prokurator Generalny musi spełniać warunki określone w art. 75 § 1 pkt 1-3 i 8.

§ 3. Prokuratorami powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury są prokuratorzy Prokuratury Krajowej, prokuratur regionalnych, prokuratur okręgowych i prokuratur rejonowych.

§ 4. Prokuratorami Instytutu Pamięci Narodowej są prokuratorzy Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanej dalej „Główną Komisją”, prokuratorzy oddziałowych komisji ścigania zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, zwanych dalej „oddziałowymi komisjami”, prokuratorzy Biura Lustracyjnego oraz prokuratorzy oddziałowych biur lustracyjnych.

USTAWA - PRAWO O PROKURATURZE

Art. 2

Prokuratura wykonuje zadania w zakresie ścigania przestępstw oraz stoi na straży praworządności.

Art. 16

Powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury są: Prokuratura Krajowa, prokuratury regionalne, prokuratury okręgowe i prokuratury rejonowe.

Art. 74

§ 1. Prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury na stanowisko prokuratorские powołuje Prokurator Generalny na wniosek Prokuratora Krajowego.

PODSUMOWANIE

1. Kodeks postępowania karnego - krótka historia, kolejne nowelizacje
2. **Pojęcie** procesu karnego
3. **Przedmiot** procesu karnego
4. **Cele** procesu karnego (art. 2 § 1 k.p.k., stan sprawiedliwości prawnomaterialnej i stan sprawiedliwości proceduralnej, ewolucja celu wskazanego w art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., dyrektywa trafnej reakcji karnej + lektura komentarza i artykułów)
5. **Stadia** procesu karnego (krótka charakterystyka)
6. **Tryby ścigania** (charakterystyka każdego trybu, wnioski o ściganie - art. 12 k.p.k., zasada niepodzielności wniosku o ściganie)
7. **Tryby postępowania**
8. **Konstytucja RP**, Ustawa - Prawo o ustroju **sądów powszechnych**, Ustawa - Prawo o **prokuraturze** (wybrane zagadnienia)

NASTĘPNE ZAJĘCIA

Materiały dostępne w punkcie ksero „u Jacka”:

- * J. Skorupka, *Sprawiedliwość proceduralna jako cel procesu karnego*, [w:] J. Skorupka (red.), *Rzetelny proces karny. Księga jubileuszowa Profesor Zofii Świdy*, Warszawa 2009;
- * E. Skrętowicz, *Z problematyki rzetelnego procesu karnego*, [w:] J. Skorupka (red.), *Rzetelny proces karny. Księga jubileuszowa Profesor Zofii Świdy*, Warszawa 2009;
- * komentarz do art. 1 i 2 k.p.k.